

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/214/2017
Identifikačné číslo spisu:	7606208111
Dátum vydania rozhodnutia:	25.07.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:7606208111.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu J., bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. Mariannou Lechmanovou, advokátkou v Košiciach, Štúrova 20, proti žalovanému Slovenskému národnému múzeu - Spišskému múzeu, so sídlom v Levoči, Nám. Majstra Pavla 40, zastúpenému Mgr. Petrom Serinom advokátskou kanceláriou, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Poľnohospodárska 10, o neplatnosť skončenia pracovného pomeru, vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 1 C 123/2006, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 11. novembra 2015 sp. zn. 2 Co 928/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 27. mája 2014 č. k. 1 C 123/2006-244 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal neplatnosti výpovede z pracovného pomeru danej žalovaným žalobcovi listom zo 4. mája 2006, určenia, že pracovný pomer medzi stranami sporu naďalej trvá, umožnenia vykonávania ďalšej práce a náhrady ušlej mzdy a zároveň zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania; rozhodol aj o trovách konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 109 ods. 1, 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), § 62 ods. 1, 2, 3, § 63 ods. 1 písm. b/, § 63 ods. 2, § 74, § 77, § 79 ods. 1 zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákonník práce“), keď na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba je nedôvodná. Vychádzal pritom z toho, že uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. júna 2008 sp. zn. 1 Cdo 47/2008 bolo uznesenie Krajského súdu v Prešove z 28. februára 2006 sp. zn. 6 Co 19/2006, 6 Co 20/2006, 6 Co 21/2006, o odmietnutí odvolania žalovaného zrušené. Vo veci opätovne konal Krajský súd v Prešove, ktorý rozsudkom zo 16. decembra 2008 sp. zn. 9 Co 59/2008 zmenil rozsudok súdu prvej inštancie z 28. júla 2005 č. k. 5 C 376/2002-539 a žalobu o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru danú žalovaným žalobcovi listom z 30. apríla 1992 zamietol. Dovolanie proti tomuto rozsudku bolo rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. októbra 2012 sp. zn. 7 Cdo

60/2012, 7 Cdo 61/2012, zamietnuté a tak rozsudok Krajského súdu v Prešove zo 16. decembra 2008 sp. zn. 9 Co 59/2008 nadobudol právoplatnosť. Na základe uvedeného rozsudku pracovný pomer žalobcu u žalovaného skončil okamžitým skončením pracovného pomeru z 30. apríla 1992. Súd prvej inštancie vychádzal ďalej z toho, že pre rozhodnutie súdu vo veci je rozhodujúci stav v čase jeho rozhodovania (§ 154 O.s.p.). Výpoveď žalovaného žalobcovi bola daná v čase, keď pracovný pomer, na základe vyššie uvedených rozhodnutí netrval a preto u takejto výpovede nemôžu nastať jej právne účinky vzhľadom na neexistenciu pracovného pomeru. Súd prvej inštancie zdôraznil, že u výpovede z pracovného pomeru, ktorý v čase jej dania neexistoval, nemohli nastať právne účinky predpokladané Zákonníkom práce, ktoré Zákonník práce s takýmto právnym úkonom spája. Z uvedeného dôvodu nie je daný záujem na určení neplatnosti takejto výpovede a nie je daná ani aktívna legitimácia žalobcu pre takého určenie. Vzhľadom k tomu, že v danom prípade pracovný pomer medzi účastníkmi konania bol ukončený okamžitým skončením pracovného pomeru z roku 1992, nemôže byť daný ani naliehavý právny záujem žalobcu na určení, že pracovný pomer medzi účastníkmi naďalej trvá a žalobcovi neprináleží ani náhrada mzdy za obdobie po daní výpovede, keďže jeho pracovný pomer v tom čase už netrval, keďže bol ukončený v roku 1992.

Ohľadne zamietnutia návrhu žalobcu na prerušenie konania súd prvej inštancie uviedol, že žalobca svoj návrh síce dôvodil podanou sťažnosťou na Ústavnom súde Slovenskej republiky voči rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, t. j. žiadal o prerušenie konania do právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu SR o jeho ústavnej sťažnosti; k svojmu návrhu však žalobca nepripojil kópiu tejto ústavnej sťažnosti, hoci bol na to súdom vyzvaný. Podľa vyjadrenia žalobcu na pojednávaní jeho ústavná sťažnosť sa týka vecí, ktorá bola vedená Okresným súdom Vranov nad Topľou, t. j. určenia neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru. Sťažnosť bola podaná z dôvodu, že podľa vyjadrenia žalobcu druhé rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v uvedenej veci je nezákonné. Keďže žalobca súdu jeho ústavnú sťažnosť nepredložil a len všeobecne uviedol dôvody podania tejto sťažnosti, nie je možné súdom posúdiť, či predmetom rozhodovania Ústavného súdu Slovenskej republiky je skutočne otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie v tejto veci. Súd sa preto domnieval, že dôvodom prerušenia konania má byť ustanovenie § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p.; ide o tzv. fakultatívne prerušenie konania, t. j. také prerušenie konania, ktoré nie je pre samotné konanie nevyhnutné. Súd prvej inštancie zároveň poukázal na skutočnosť, že v konaní konanom pred Okresným súdom Vranov nad Topľou boli vyčerpané riadne aj mimoriadne opravné prostriedky, rozhodnutia sú právoplatné.

O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 150 ods. 1 O.s.p. a žalovanému trovy konania pred súdom prvej inštancie nepriznal.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu a žalovaného rozsudkom z 11. novembra 2015 sp. zn. 2 Co 928/2014 rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil; rozhodol tiež o trovách odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa stotožnil s rozhodnutím a odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie a poukázal na správnosť zisteného skutkového stavu veci ako aj na správne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie. Odvolacie námietky žalobcu pokiaľ ide o rozhodnutie vo veci samej považoval za nedôvodné. Z vykonaného dokazovania a z obsahu spisu mal odvolací súd za preukázané, že zo zápisnice o pojednávaní z 27. mája 2014 nevyplýva, že by súd prvého stupňa mal vedomosť o tom, že žalobca svoju neúčast na tento deň ospravedlnil. Okrem toho žalobca nepredložil žiadny vážny dôvod svojej neúčasti na pojednávaní, keď v žiadosti o ospravedlnenie uvádza iba to, že jeho manželka je nemocná, preto žiada odložiť pojednávanie na neurčito. Odvolací súd ďalej uviedol, že hoci žalobca pred začatím pojednávania dňa 11. októbra 2013 udelil plnú moc svojej manželke do zápisnice o pojednávaní, z takto protokolovaného údaju nie je možné uzavrieť, že ide o plnú moc v plnom rozsahu a na celé konanie. Okrem toho, že odvolací súd nepovažuje manželku žalobcu za jeho zástupkyňu, nemožno mať za to, že žalobcovi bola odňatá možnosť konať pred súdom, keďže sa riadne a včas neospravedlnil napriek riadnemu predvolaniu a nedoložil ani žiadny dôkaz, ktorým by doložil svoju neúčast na pojednávaní. Z týchto dôvodov považoval odvolací súd odvolanie žalobcu, pokiaľ ide o odňatie možnosti konať pred súdom, za nedôvodné. Ohľadne ostatných odvolacích dôvodov žalobcu tieto odvolací súd nepovažoval za naplnené, pretože žalobca vo svojom odvolaní neuvádza, v čom vidí nesprávne zhodnotenie skutkového stavu veci a nesprávnu právnu kvalifikáciu.

Ohľadne odvolania žalovaného v časti trov konania pred súdom prvej inštancie odvolací súd záverom

uviedol, že žalovaný bol zastúpený advokátom, ktorý v zmysle § 151 ods. 1 O.s.p. nevyčísľil trovy do troch dní, preto odvolací súd v tejto časti vo výroku o trovách konania rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny.

O trovách odvolacieho konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“). Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. a jeho dôvodnosť z ustanovenia § 241 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 237 ods. 1 písm. f/, g/ O.s.p. ako aj podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. z dôvodu, že mu postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom, v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p., ako aj z dôvodu, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Vyššie uvedené dôvody podrobne a rozsiahlo vysvetlil a zároveň rozsiahlo poukázal na skutkový a právny stav veci. Uviedol, že rozhodnutia súdov oboch inštancií sú nepreskúmateľné, nepresvedčivé a súdy nesprávne vyhodnotili skutkový stav, pričom odvolací súd sa nezaoberal odvolacími dôvodmi žalobcu. Dovolateľ zdôraznil, že bolo porušené jeho právo na spravodlivé súdne konanie a zabezpečenie rovnosti účastníkov v súdnom konaní, keď súd prvej inštancie napriek jeho ospravedlneniu vec prejednal a rozhodol, ako aj, že odvolací súd nesprávne a nezákonne prejednal vec bez nariadenia pojednávania. Podľa názoru dovolateľa napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nezodpovedá príslušným ustanoveniam hmotného práva. V čom spočíva vada konania podľa § 237 ods. 1 písm. g/ O.s.p., t. j. že vo veci rozhodol vylúčený súd prvej inštancie, neuviedol. Vzhľadom na uvedené dovolateľ žiadal, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a spor vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení skonštatoval, že dovolanie žalobcu odráža len jeho nespokojnosť s výsledkom sporu, a preto navrhol dovolanie žalobcu odmietnuť.

5. Dovolanie bolo podané 3. februára 2016. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „C.s.p.“). Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“, „dovolací súd“), prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe úpravy z prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C.s.p. (podľa ktorého ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Keďže však dovolanie v prejednávanej veci bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho prípustnosti bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho v čase podania dovolania, teda podľa príslušných ustanovení O.s.p. Dôvodom pre takýto postup je nevyhnutnosť rešpektovania základných princípov C.s.p. o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní účastníkov odvolacieho konania, ktoré začalo, avšak neskončilo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (Čl. 2 ods. 1, 2 C.s.p.), ako aj o potrebe ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (Čl. 3 ods. 1 C.s.p.).

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 427 ods. 1 C.s.p.), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre to, aby uskutočnil meritórny dovolací prieskum napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo.

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane odvolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

8. Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Na rozdiel od dovolania (riadneho opravného prostriedku), ktorým možno napadnúť ešte neprávoplatné

rozhodnutie, je dovolanie mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Občiansky súdny poriadok vychádza z tejto mimoriadnej povahy dovolania a v nadväznosti na to aj upravuje podmienky, za ktorých je dovolanie prípustné. Pokiaľ je odvolanie zásadne prípustné (ak Občiansky súdny poriadok v prípade niektorých rozhodnutí výslovne neustanovuje inak), dovolanie - naopak - je prípustné, len ak to Občiansky súdny poriadok výslovne uvádza. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach túto mimoriadnosť dovolania často zdôrazňuje konštatovaním, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inšinciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (por. rozhodnutia najvyššieho súdu, napr. sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

9. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

10. V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

11. Keďže v prejednávanej veci sa nejedná o žiaden z uvedených prípadov, prípustnosť dovolania z ustanovenia § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. nemožno vyvodiť.

12. S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 vety druhej O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa najvyšší súd len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 ods. 1 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 ods. 1 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (por. napr. R 117/1999, R 34/1995). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. ale nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je, že k tejto vade skutočne došlo.

13. Žalobca procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ O.s.p. netvrdil a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

14. Žalobca v dovolaní výslovne namieta vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

15. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je taký nesprávny, procesné ustanovenia porušujúci postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a v konaní uplatňovať (realizovať) procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Ide najmä o právo predniesť (doplniť, či dopĺňovať) návrhy, vyjadriť sa k rozhodným skutočnostiam, k návrhom na

dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo so súhlasom predsedu senátu dávať v rámci výsluchu otázky účastníkom (svedkom) a právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy, vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci (čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj § 101 ods. 1, § 117 ods. 1, § 123, § 118 ods. 1, § 126 ods. 3, § 131, § 211, § 215 O.s.p.).

16. Po preskúmaní obsahu spisu dovolací súd nezistil žiadne porušenie procesných predpisov zo strany súdov nižších inštancií, ktorým by došlo k odňatiu možnosti žalobcu konať pred súdom. Žalobca mal v konaní zachované všetky vyššie uvedené procesné oprávnenia a súd mu vytvoril priestor pre ich realizáciu, vrátane možnosti predkladať dôkazy za zákonom stanovených podmienok.

17. V danom prípade dovolateľ namietal uskutočnenie nariadeného pojednávania na súde prvej inštancie dňa 27. mája 2014 v neprítomnosti žalobcu a jeho splnomocnenej zástupkyne a vydaním rozsudku.

18. Podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 pojednávanie bolo možné odročiť len z dôležitých dôvodov (§ 119 ods. 1 O.s.p.). Súd za splnenia predpokladov uvedených v ustanovení § 101 ods. 2 O.s.p. mohol uskutočniť pojednávanie a na tomto aj rozhodnúť vec bez prítomnosti účastníka, ktorý bol riadne predvolaný a nepožiadaval z dôležitého dôvodu o jeho odročenie. Dôležitosť dôvodu sa posudzovala vždy s prihliadnutím na všetky okolnosti daného prípadu. Súd nebol a nie je vždy povinný akceptovať účastníkom uvedený dôvod, ktorý by mohol byť inak spôsobilý pre odročenie pojednávania, najmä ak vedie k zámerným procesným obštrukciám sledujúcim nedôvodné predlžovanie konania a zvyšovanie s tým spojených trov konania. Dôležitý dôvod v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p. mohol byť vyvodzovaný len zo skutočnosti, ktorá bola vo vzťahu k prebiehajúcemu súdnemu konaniu a nariadenému pojednávaniu so zreteľom na všetky okolnosti vážna (svojou povahou znemožňujúca každému účastníkovi občianskeho súdneho konania za rovnakých okolností účasť na súdnom pojednávaní), súčasne ospravedlniteľná (všeobecne prijímaná ako odpustiteľná), nepredvídateľná (nepredvídaná alebo neočakávaná), neodvrátiteľná (neumožňujúca účastníkovi prijať opatrenie prekonávajúce príčinu neúčasti na pojednávaní) a náhla (vzhľadom na časové súvislosti nedovoľujúca účastníkovi uskutočniť kroky vedúce k jeho účasti na pojednávaní). Dôležitosť dôvodu, ktorým bola a je odôvodňovaná žiadosť neprítomného účastníka o odročenie pojednávania (§ 101 ods. 2 O.s.p., § 119 O.s.p.), posudzoval a posudzuje súd podľa okolností toho-ktorého prípadu.

19. V Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky bolo publikované rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 130/2012 pod R 132/2014 [jeho právna veta znie: „V zmysle § 119 ods. 2 a 3 Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom od 1. januára 2012 je zdravotný stav účastníka konania dôvodom na odročenie pojednávania len ak je súdu, a to už spravidla pred rozhodnutím o žiadosti o odročenie pojednávania, preukázané vyjadrením ošetrojúceho lekára, že účastník konania nie je schopný bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu zúčastniť sa pojednávania.“] poukazujúce na to, že § 119 ods. 3 O.s.p. bol do procesného kódexu zaradený za účelom zabezpečenia plynulosti konania a zamedzenia obštrukcií účastníkov (strán) vyháňaním sa účasti na pojednávaní a ospravedlňovaním ich neúčasti zdravotnými dôvodmi. Uvedené rozhodnutie spočíva na názore, že zdravotný stav účastníka je dôvodom na odročenie pojednávania len v prípade, že účastník nie je schopný „bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu“ sa zúčastniť pojednávania, pričom uvedené musí vyplývať z vyjadrenia ošetrojúceho lekára. O dôvod na odročenie pojednávania podľa tohto ustanovenia O.s.p. išlo teda iba vtedy, keď (už) v čase rozhodovania súdu bola žiadosť o odročenie pojednávania doložená kvalifikovaným vyjadrením lekára o tom, že žiadajúci účastník sa z relevantných zdravotných dôvodov nemôže zúčastniť pojednávania.

20. Najvyšší súd dodáva, že účel sledovaný v zákonom ustanovení § 119 ods. 3 O.s.p. by sa nebol dosiahol, pokiaľ by sa za nevyhnutný dôvod pre odročenie pojednávania považovala (resp. dôvod, pre ktorý nemožno vec prejednať a rozhodnúť v neprítomnosti účastníka) aj lekárske nedoložená žiadosť o odročenie pojednávania (viď tiež rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 314/2013, 5 Cdo 169/2013, 7 Cdo 574/2013 a 3 Cdo 399/2013).

21. Žiadosť žalobcu o odročenie súdneho pojednávania určeného na deň 27. máj 2014 na súde prvej inštancie, doručená tomuto súdu 27. mája 2014 (č. l. 240) odôvodnená vážnym zhoršením zdravotného stavu „splnomocnenej zástupkyne“ žalobcu, neobsahovala kvalifikované vyjadrenie ošetrojúceho lekára preukazujúce dôležitý dôvod na odročenie pojednávania pred odvolacím súdom. Na strane žalobcu nedošlo tak k splneniu podmienok, ktoré by súdu prvej inštancie dovoľovali odročiť nariadené pojednávanie podľa § 119 ods. 2, 3 O.s.p. Z obsahu spisu je zároveň zrejmé, že žalobca síce udelil plnú moc svojej manželke na pojednávaní dňa 11. októbra 2013 (č. l. 204 rub spisu), z takto protokolovaného údaja však nie je možné jednoznačne uzavrieť, že sa jedná o plnú moc v plnom rozsahu pre celé konanie. Dovolací súd preto navyše zdôrazňuje, že žalobcovi nič nebránilo zúčastniť sa pojednávania a preto ani dôvody „splnomocnenej zástupkyne“ žalobcu, ktorá navyše nebola riadne splnomocnená na celé konanie, nemožno v danom prípade kvalifikovať ako dôležitý dôvod pre odročenie pojednávania. Nemožno sa preto stotožniť s námietkou dovolateľa o porušení jeho práva na spravodlivé súdne konanie a zabezpečenie rovnosti účastníkov v súdnom konaní.

22. Podľa názoru žalobcu došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom aj tým, že odvolací súd na prejednanie jeho odvolania nenariadil pojednávanie.

23. Realizácia procesného oprávnenia účastníka byť prítomný na pojednávaní neprichádza do úvahy vtedy, keď súd v súlade so zákonom koná a rozhoduje bez nariadenia pojednávania.

24. Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania a je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, c/ ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, d/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem. V ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.).

25. V danom prípade: a/ odvolací súd dospel k záveru, že netreba zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ nariadenie odvolacieho pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem. Vzhľadom na to nebolo povinnosťou odvolacieho súdu nariadiť na prejednanie odvolania pojednávanie. Procesné strany boli pritom riadne upovedomené o čase a mieste verejného vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu spôsobom, ktorý zodpovedá zákonu (§ 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 1, 3 O.s.p.). Procesným postupom, ktorý bol v súlade so zákonom, nemohlo preto u žalobcu dôjsť k odňatiu možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

26. Dovolateľ za odňatie možnosti konať pred súdom považuje ďalej aj to, že odvolací súd nevykonával riadne dokazovanie, nevyrovnal sa so zisteniami vyplývajúcimi z jednotlivých listinných dôkazov a len prevzal závery prvostupňového súdu.

27. K uvedenej námietke dovolací súd uvádza, že súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonával všetky účastníkom navrhované dôkazy alebo vykonával iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., lebo týmto postupom súd neodňal účastníkovi možnosť pred súdom konať (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999).

28. Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (viď tiež napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011). Pri skutkovom vyhodnocovaní svojich zistení zohľadňuje súd výsledky vykonaného dokazovania, ktoré hodnotí podľa zásad uvedených v ustanovení § 132 O.s.p.; pokiaľ sa pri tom prípadne dopustí hodnotiacej

nesprávnosti, nejde o spôsobilý dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. (porovnaj R 42/1993 a viď tiež ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 5 Cdo 258/2007). Jeho neprípustnosť je daná charakterom dovolacieho konania, v ktorom sa dôkazy nevykonávajú (§ 243a ods. 2 O.s.p.), a tak ani neprislúcha dovolaciemu súdu, aby prehodnocoval dôkazy vykonané súdmi nižších stupňov. Pre úplnosť dovolací súd uvádza, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97).

29. Dovolateľ svoju argumentáciu o existencii vady v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. založil aj na tvrdení, že rozhodnutia súdov sú nepreskúmateľné a neobsahujú zdôvodnenie tých skutkových a právnych otázok, ktoré boli pre posúdenie veci podstatné.

30. K tejto námietke dovolací súd odkazuje na zjednocujúce stanovisko, ktoré prijalo občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu 3. decembra 2015 a je publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“

31. S poukazom na citované stanovisko je vada nepreskúmateľnosti rozhodnutia namietaná dovolateľom preto považovaná za tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ktorá síce je relevantným dovolacím dôvodom avšak v súlade s konštantnou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (pozri napr. sp. zn. 3 MCdo 16/2008 a 6 Cdo 84/2010, 5 MCdo 10/2010, 3 Cdo 166/2012, 4 Cdo 107/2011) prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia o tomto dovolacom dôvode len vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné (§ 238, § 239, § 237 O.s.p.).

32. Len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch môže nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladať vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., a to napríklad vtedy, ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie napadnutého rozhodnutia má také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížia k „justičnému omylu“. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyzhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009). Po preskúmaní spisu dovolací súd nezistil, že by v prejednáwanej veci išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p., ktorý by bol dôvodom pre uplatnenie (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016.

33. Dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie) spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Z odôvodnení sú zrejme právne úvahy odvolacieho i prvoinštančného súdu (ich vecnou správnosťou sa dovolací súd nezaoberal), ktoré viedli k prijatiu záveru, že výpoveď žalovaného žalobcovi, ktorá je predmetom tohto sporu, bola daná v čase, keď pracovný pomer už netrval na základe skoršie daného okamžitého skončenia pracovného pomeru, a preto nie je daný právny záujem žalobcu na určenie, že pracovný pomer medzi účastníkmi naďalej trvá. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, na ktorých je rozhodnutie založené, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Skutočnosť, že žalobca má odlišný právny názor než konajúce súdy, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ním tvrdenú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že

odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcu. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

34. S poukazom na vyššie uvedené dospel dovolací súd k záveru, že konanie a rozhodnutia súdov nižších inštancií nemali za následok odňatie možnosti žalovaného konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

35. Dovolateľ zároveň namieta, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. g/ O.s.p., pričom ale neuviedol, v čom táto vada konania spočíva.

36. Pri posudzovaní opodstatnenosti tejto námietky vychádzal najvyšší súd z toho, že neexistencia žiadneho rozhodnutia alebo existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí, nebráni dovolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle § 237 písm. g/ O.s.p. posúdiť túto otázku samostatne (viď R 59/1997).

37. Z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p. je právne významný vzťah sudcu, a to buď k veci (kedy má sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci), alebo k účastníkom konania (o taký vzťah ide vtedy, ak sudca má k účastníkovi konania určitý osobný vzťah, so zreteľom na ktorý možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti) a napokon k zástupcom účastníkov konania.

38. I keď zákon v § 14 ods. 1 O.s.p. spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti, nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O.s.p. predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a len zo skutočne závažných dôvodov, ktoré sudcovi zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo. Samotný subjektívny názor účastníka konania, že v osobe určitého sudcu sú dané okolnosti vylučujúce ho z prejednávania a rozhodovania vecí, nezakladá ešte bez ďalšieho dôvod pre legitímne obavy z jeho nestranného a nezaujatého rozhodovania.

39. Dovolateľ svoj názor, že v danom prípade vec prejednal a rozhodol vylúčený súd prvej inštancie nerozvinul.

40. Dovolací súd zistil, že zo spisu nevyplýva žiadna okolnosť svedčiaca o tom, že by u sudkyne Okresného súdu Spišská Nová Ves JUDr. Stanislavy Semanovej neboli dané dostatočné záruky objektívneho, nezaujatého a nestranného rozhodovania. Žalobca neuviedol žiadny zákonom uznaný dôvod zaujatosti spochybňujúci nezaujatosť sudcu súdu prvej inštancie. Dovolací súd pochybnosti žalobcu o nezaujatosti sudcu nepovažuje za také, ktoré by mohli mať právnu relevanciu a je toho názoru, že sú motivované tým, že nebolo rozhodnuté podľa subjektívnych predstáv žalobcu; hodnotenie správnosti súdneho konania, resp. rozhodovania nepatrí účastníkovi konania a nemôže objektívne zakladať pochybnosti o nezaujatosti sudcu. Za dôvody pre vylúčenie sudcu totiž nemožno považovať okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní alebo v jeho rozhodovaní.

41. Najvyšší súd preto dospel k záveru, že prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 písm. g/ O.s.p. z dôvodu, že rozhodoval vylúčený sudca, nie je daná.

42. K námietke žalobcu že v konaní došlo k tzv. inej (v § 237 ods. 1 O.s.p. neuvedenej) vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, dovolací súd uvádza, že pokiaľ k vade tejto povahy došlo (dovolací súd sa touto otázkou nezaoberal), nemohla založiť prípustnosť dovolania, lebo nejde ani o znak alebo atribút rozsudku uvedeného v ustanovení § 238 O.s.p., proti ktorému je dovolanie

prípustné, ani o procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. Iná vada konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), je síce relevantný dovolací dôvod, úspešne ho ale možno uplatniť iba v procesne prípustnom dovolaní. Takáto vada sama osebe (i keby k nej skutočne došlo) prípustnosť dovolania nezakladá.

43. Dovolateľ namietal i nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce použil správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vadách konania podľa § 237 ods. 1 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby boli tvrdenia dovolateľa o existencii tohto dovolacieho dôvodu opodstatnené (najvyšší súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p.

44. Vzhľadom na uvedené možno uzavrieť, že v danom prípade prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodiť z § 238 O.s.p., ani z § 237 ods. 1 O.s.p., najvyšší súd preto jeho dovolanie podľa § 447 písm. c/ C.s.p. ako procesne neprípustné odmietol.

45. Žalovaný bol v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešný (§ 255 ods. 1 C.s.p.) a vznikol mu nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

46. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.